СВОБОДА

СВОБОДА
LIBERTY

ЧАСОПИСЬ ДЛЯ РУСКОГО НАРОДА ВЪ АМЕРИЦѢ И ОРГАНЪ „РУСКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА".

Рôкъ V. | Мт. Кармель, Па. Четвергъ 25-го Марця 1897. | Число 13.

Календарь.

Марець.

25	Ч.	Переп. мощей Никифора
26	П.	Венедикта. Александра
27	С.	Агафія муч.
28	Н.	3. КРЕСТОПОКЛОННА
29	П.	Алексія чоловѣка бож.
30	В.	Кирила єрус., Клявдіи
31	С.	Хризанта, Даріи (середоп.)

Змѣстъ.

Вôдъ Редакціи. — Справы „Союза" — Протестъ львôвскои руско-украинскои молодежи проти ухвалы соймовои зъ дня 8. лютого 1897 въ справѣ Вавелю. — Кровавый банкетъ. — Вѣсти изъ старого краю. — Посмертни вѣсти. — Повинки. —Справы церковни.—Справы робôтничи. —Заплатили за „Свободу".— Фейлєтонъ: Якъ въ Россіи шанують вѣру другихъ? — Стихи: Веснянка и Хлѣборобъ. — Де-що цѣкавого. — Оголошеня.

Вôдъ Редакціи

Пригадуемо всѣмъ П. Т. членамъ „Союза", що они мусять платити, якъ и другіи предплатники $2. за „Свободу" — а не одного доляра, якъ було передъ тымъ. — Члены „Союза" платять только 50 цнт. мѣсячно, а то не на газету, але на свою пôдпору. Понеже нашу газету не выдае „Союзъ" — только мы, длятого нема нѣякои рації, щобъ члены „Союза" доставали за половину цѣны.

Хто заплатить зъ горы $2.00 за „Свободу" достане въ подарунку Календарь.

☛ ЧИТАЙТЕ! ☚

Вже дуже мало есть у насъ на складѣ Календарôвъ „Союза". Хто хоче мати ту прекрасну книгу — най пришле 55 цнт. на адресу:

Rev. Nestor Dmytriw
Mт. Carmel, Pa.

СПРАВЫ „СОЮЗА".

ЗВѢСТНО,
що Русины роскинени по всѣхъ частяхъ великои Америки, де по 50 люда, де по 20, де знову по 8, 5, де знову навѣть по 2, 1. Длятого часто надходять до мене письма такого змѣсту: „Есть ту насъ да съ пару Русинôвъ на тôмъ плейзѣ, що радйбысьмо приступити до нашого Руского-Народного Союза, та не знаемо, якъ то започати. Чекаемо ажь ся веце назберае, то тогды разомъ". — Такихъ письмъ маю вже тузинами.

На-що и на кого чекати?

Пословиця каже, закимъ сонце зôйде, роса очи выѣсть. На що чекати, коли вже завтра яке нещастє може зробити чоловѣка калѣкою, невылѣчимымъ? На кого чекати, коли смерть кождои хвилѣ може сама прійти? Асекурація на случай смерти въ

Рускôмъ Народнôмъ Союзѣ!

Р. Н. С. дае посмертного $500 по чоловѣкови, $250 по жѣнцѣ, $500 якъ неспосôбный до роботы и богато иншихъ запомогъ.

Нема що ждати на тыхъ, що ся надумують. Они по бачуть пôзнѣйше, що стратили.

Приступайте самі!

Всѣмъ дбалымъ Русинамъ, що вже заявили свою охоту злучити ся разомъ зъ нами въ Рускôмъ Народнôмъ Союзѣ, повтаряю:

Не тратьте часу, чимъ скорше

приступайте до Р. Н. С. Пишѣть на адресу:

Rev. N. Stefanowicz
715 Carson Str. — S. S. Pittsburg, Pa.

Вже приступили зъ St. Louis, Mo.

Наши краяне зъ вôдтамъ перечитавши статуты нашого Товариства и довѣдавшись зъ нихъ, що „Рускій-Народный Союзъ" дає
$500 посмертного,
$500 за неспособность до працѣ,
$250 за жѣнку,
$100 за око,
а за то всьо треба платити лишь 50 цент. мѣсячного, — заложили собѣ сейчасъ братство св. Архистратига Михаила и записали ся до „Р. Н. С." — Славно! За урядникôвъ выбрали собѣ молодыхъ, енергічныхъ своихъ братôвъ: Михаила Савчавъ предсѣдателемъ; Луку Рядзыка мѣстопредсѣд.; Михаила Кончу касіеромъ; Теодора Курилу, секретаромъ, котрі певно поведуть справу свого братства такъ мудро, що на другій мѣсяць подвоить ся ихъ братство. Всѣхъ Русинôвъ зъ St. Louis — а есть ихъ тамъ не мало — и околицѣ найблисшои взываемо, щобъ чимъ скорше приступили до того братства св. Михаила и разомъ зъ нимъ пристати до насъ Русинôвъ, до нашого „Руского-Народного Союза". — Русины зъ околицѣ St. Louis най пишуть по близшій вѣдомости до секретаря братства:

Mr. THEODORE KURYLA
2616 — 2-nd str.
St. Louis, Mo.

Знову приступили зъ Ansonia, Conn.

Мѣсцеве патріотичне братство св. АА. Петра и Павла, хотячи того року выслати свого делеґата на головну конвенцію „Руско-Народного Союза", записалось до нашого Товариства и заявило устами свого секретаря, що до 2 мѣсяцѣвъ мусить завоювати цѣлу Ansoni-ю, Waterbury, Seymour и околицю и прилучити ихъ до руского царства „Рускій-Народный Союзъ". — Щасть Боже! — Больше такихъ братствъ!

Рôдъ Выдѣлу „Руского-Народного Союза".

ЧИТАЙТЕ „СВОБОДУ"

Протестъ львôвскои руско-украинскои молодежи проти ухвалы соймовои зъ дня 8. лютого 1897 въ справѣ Вавелю.

Дня 8. лютого с. р. ухвалено въ соймѣ галицкôмъ внесене посла и маршалка краевого гр. Станислава Баденього, щобы зъ нагоды пядесятилѣтнього ювилею панованя цѣсаря, вôдновлено фондами краевыми давный замокъ королѣвскій на Вавелю въ Краковѣ и даровано его цѣсареви на доказъ вѣрности и любви народôвъ, що заселюють нашъ край.

Зъ огляду на те, що така ухвала подвôйно кривдить руско-украинскій народъ, дальше, що галицко руска суспольность вôднесла ся до згаданои ухвалы досыть апатично, въ конци, що наслѣдки сеи ухвалы сягнуть безперечно въ далеку будучность, уважае ся руско-украинска молодѣжь не только за покликану, але навѣть за зъобовязану запротестувати зъ цѣлою рѣшучостію проти згаданои ухвалы.

Ухвалою сею соймова большость, выкористовуючи свою силу, наложила на нашъ и такъ бѣдный народъ міліоновый выдатокъ на те, щобы пôдъ покрышкою любови и льояльности до цѣсаря, здѣйснити давно бажану польско—шляхоцку мрію, вôдновленя королѣвского замку на Вавелю.

Для насъ Русинôвъ немае таке вôдбудоване королѣвского замку на Вавелю найменшого значѣня, намъ цѣлкомъ обоятно, чи та для самыхъ Поляковъ неперечно дорога памятка, верне до давнои свѣтлости чи нѣ — таке-жь принагôдне выкористане ювилею цѣсарского для польско--шляхоцкихъ цѣлей звернене на некористь руско-украинского народу, мы не можемо уважати за актъ льояльности и любови до цѣсаря лишень за новый доказъ того, якъ галицкій соймъ не перебирае въ средствахъ, де розходить ся про польско--шляхоцкі интересы.

Згадана ухвала соймова кривдить ще и зъ другого боку руско-украинскій народъ, бо не числячись зъ его исторычными правами, уважае цѣлу Галичину за провінцію, въ котрôй мавъ бы бути Кравôвъ столицею а Вавель резиденціею королѣвскою.

Тымчасомъ Галичину прилучено до Австріи, яко руску провінцію, до котрои претендували королѣ угорскі и яко така зôстае до нынѣ въ посѣданю цѣсарôвъ австрійскихъ, що суть заразомъ королями угорскими.

А що запавша ухвала соймова мае бути больше одным степенемъ до выдѣленя Галичины вразъ зъ Вел. Князѣвствомъ Краковскимъ зъ комплету краѣвъ репрезентованыхъ Радою державною, то руско--украинска молодѣжь заявляе, що она стоячи на основѣ рôвноправности народностей, буде завсѣгды и всѣми средствами бороти ся проти згаданому выдѣленю, бо оно значило бы вôддане галицкихъ Русинôвъ пôдъ выключне польско--шляхоцке панованє, котре руско--украинска молодѣжь уважае за рôвнозначне зъ неволею, брутальностію, реакціею и кривдою.

Галицкій соймъ, той репрезентантъ мнимои автономіи, доказавъ намъ вже сотки разôвъ, якъ вôнъ розуміе рôвноправность народностей, якъ вôнъ цѣнить справедливость, якъ вôнъ вôдносить ся до бажань робучого люду! Вôнъ насъ вже научивъ добре розумѣти, чого можемо вôдъ него сподѣвати ся, коли бы нынѣшна больщость соймова не потребувала числити ся зъ центральнымъ правительствомъ.

Въ виду того руско-украинска молодѣжь львôвска зъ цѣлою рѣшучостію заявляе, що всякі посяганя на права руско--украинского народу взагалѣ, а намѣры вôдбудованя Польщи въ якôй небудь дорозѣ въ областяхъ заселеныхъ руско-украинскимъ народомъ зъ особна, стрѣтнуть ся завсѣгды зъ найзавзятѣйшимъ опоромъ зъ еи стороны — бо она нѣколи не забувае, що мае такожь права историчні и людскі до цѣлковитои еманципации и самостійности свого народу.

Нехай сей протестъ руско--украинскои молодѣжи буде доказомъ, що згадана соймова ухвала зъ дня 8. лютого с. р. не була „однодушнымъ выразомъ напряму політичного цѣлого нашого краю", якъ се зазначивъ въ своѣй промовѣ гр. Стан. Бадені.

Слѣдуе 132 подписовъ.

У Львовѣ въ лютôмъ 1897 р.

КРОВАВЫЙ БАНКЕТЪ

Въ нашôй Галичинѣ, въ той краинѣ слѣзъ и горя, вôдбувъ ся кровавый банкетъ. А справляли его звѣстні всѣмъ намъ пôдпанки и невôдлучні имъ товаришѣ жиды и жандармы. Имъ, тымъ збанкрутованымъ голодранцямъ, лячно становить ся, якъ зъ кождымъ майже днемъ доходять до нихъ пережаючі вѣсти, що той хлопъ, надъ котрымъ они колись безкарно знущали ся, котрого уважали за свою власность, за свой инвентаръ, котрого навѣть могли безкарно забити — що та худоба забута всѣми, погорджена и понижена по, нимае гордо голову, домагае ся своихъ людскихъ правъ. Сей людовый рухъ — се страшне для нихъ пугало, котре не давало имъ спокôйно заснути, котре при найвеселѣйшихъ забавахъ ставало упиромъ передъ ихъ веселй и безжурні лиця, затроюючи имъ гулящі хвилѣ житя. Та доки заступники тыхъ голодранцѣвъ радили надъ ихъ долею (а радять они черезъ цѣлыхъ 6 рокôвъ) доти ще сякъ-такъ зъ ними було, они все потѣшали ся, що ще далеко до того дня, въ котрôмъ народъ мае змѣнити управу державы, а хочь надôйде той день, то якось то буде — чей ще жандармы не вымерли, а и они зроблять зъ себе офѣру и на той критичный день доложать всѣхъ своихъ силъ, щобъ не допустити до управы державою людей неприязныхъ ихъ житю и господарцѣ. И той день такъ немилый для нихъ надôйшовъ. Се були якъ разъ перши дни поста, дни важні, въ котрыхъ мала рѣшити ся доля всѣхъ голодранцѣвъ, живлєныхъ потомъ-кровю робучого люду — се були розписані выборы до рады державнои у Вѣдни, де радять надъ всѣми постановами краю.

День се важный — недопильнуешь его — покутуй 6 рокôвъ.

Пôдпанки и освѣдомлені потрохи наші люде взяли ся горячо за дѣло. Різличного рода приготованя розпочали ся вже колька мѣсяцѣвъ впередъ. Всѣ они по свому розпочали пôдго-

(Продовжене на другôй сторонѣ.)

ЯКЪ ВЪ РОССІИ ШАНУЮТЬ ВѢРУ ДРУГИХЪ?

(Дальше).

Люде, кажуть они, всѣ собѣ рôвні и длятого не треба жадныхъ властей: свѣтскихъ анѣ духовныхъ, бо всѣ однаково склонні до грѣхôвъ. Такъ само не треба судôвъ для сынôвъ божихъ, по ихъ думцѣ, бо на що судôвъ, если оденъ другому не схоче робити кривды? Ровножь за грѣхъ уважають присягу, ношене оружія, або забиване другихъ, хочь бы и на вôйнѣ або въ своѣй власнôй оборонѣ. Обходять ся они зъ всѣми пріязно, а въ родинѣ не называють себе мужемъ и жѣнкою, але братомъ и сестрою; дѣти кличуть родичѣвъ по имени.

Люде тї взагалѣ чесні, працьовиті, многі зъ нихъ не пють, не курять, навѣть мяса не ѣдять и роздають маетки свои бѣднымъ.

Кривды заподѣяні духоборцямъ давнѣйше.

Духоборцѣ жіючи на Кавказѣ мали прекрасный громадскій триповерховый дôмъ для сиротъ и убогихъ. Домомъ тымъ заряджувала одна побожна невѣста, а по еѣ смерти мавъ заряджувати выбраный на те чоловѣкъ именемъ Петро Веричинъ. Тымчасомъ братъ помершои при помочи однои части духоборцѣвъ и грошей, покрутивъ въ судѣ и судъ присудивъ ему цѣлый той громадскій маетокъ. Духоборцѣ вдавали ся колька разôвъ до суду и справа тягнулась довго, але наконець видячи, що въ судѣ правды нема, зложили 100.000 рублѣвъ на новый дôмъ сиротскій и убогихъ и выбрали до заряджуваня нимъ знову П. Веричина. Але вôнъ не бувъ тамъ довго, бо вскорѣ за „бунтоване" пôслали его и пару иншихъ на Сибѣръ. Мимо того духоборцѣ шанували его дуже и дальше и радо читали его листы, въ котрыхъ писавъ вôнъ щобы не присягали нѣкому и нѣколи не служили въ войску и знищили все оружіе.

Не хотѣли робити противъ свои вѣры

Въ наслѣдокъ того М. Лебедевъ, що служивъ въ войску пôдофіцеромъ*), и ще зъ кôлькома духоборцями на саме Воскресеніе вôддали оружіе и сказали, що въ войску больше служити не будуть, бо то противить ся науцѣ Христа, котрый не казавъ рѣзати и забивати другихъ, але любити. За тое мучили ихъ по арештахъ, грозили що ихъ розстрѣляють, а наконець засудили М. Лебедева на 3 лѣта, а иншихъ на 2. На тое не згодивъ ся однакъ прокураторъ войсковый и подавъ о пôдвызшене имъ кары. Кромѣ того въ иншихъ мѣсцяхъ жовнѣры духоборцѣ повôддавали оружіе и не хотѣли больше въ войску служити. Ихъ выводили на арештантске подвôре и вдавали що будуть до нихъ стрѣляти. Коли и сего духоборцѣ не збоялись, казали старші посѣдати козакамъ на конѣ и зъ вытягнеными шаблями ѣхати на нихъ ґальопомъ, що нѣбы то хотять ихъ порубати, але и той страхъ не помагавъ нѣчого. Духоборцѣ не вôдступали вôдъ свого и не хотѣли довше въ войску служити. Тогды клали ихъ и били рôзгами що ся влѣзло.

На пытане чому не хотять цареви служити, вôдповѣдавъ духоборець: Мы бы раді сповняти царску волю, але вôнъ научае людей забивати, а моя душа не желае того.

— Длячого не желае?

— Длятого, що Спаситель заказавъ людей забивати, а я вѣрю въ Спасителя и сповняю волю Божу.

Кромѣ того зачали духоборцѣ не слухати властей и въ другихъ рѣчахъ, если только они були противні науцѣ Христа.

Примѣромъ, до одного духоборця припровадивъ вôйтъ арештанта, щобы той его вôдставивъ до суду. Духоборець не хотѣвъ того зробити, але вôйтъ таки припровадивъ ему арештанта до хаты. Тогды духоборець обôйшовъ ся зъ нимъ якъ зъ подорожнымъ. Давъ арештантови наѣсти ся, обôгрѣти, и переночувавъ, а видячи, що се чоловѣкъ бѣдный давъ ему ще пôвтора рубля до кишенѣ. На другій день выпровадивъ его за село и показавъ двѣ дороги: одну до суду, а другу въ противну сторону на волю и лишивъ его самого. Арештантъ подякувавши ему за все пôшовъ просто до суду.

Одного знову разу духоборець не хотѣвъ бути за вôйта, бо казавъ, що то дѣло несправедливе и за тое пôшовъ до криминалу.

Коли разъ ґубернаторъ мавъ приѣхати до ихъ села, выславъ вôйтъ 13 люда, щобы узброені пильнували дороги, куда ґубернаторъ мавъ переѣздити, передъ нападомъ розбôйникôвъ. Они выйшли, але безъ оружія, бо казали що хоть бы и напали розбôйники, то они не стрѣляли бы до нихъ, а хиба моглибъ ихъ научати, щобы не робили злого.

Въ Елисаветпольскôмъ арештѣ сидѣло при концu 1895 року лишь 120 духоборцѣвъ. Одні за то, що не хотѣли бути вôйтами и повертали печатки и бляхи, другі за то, що не хотѣли служити въ ополченю и повôддавали свои вôйскові карты.

За що ихъ найбольше мучили.

Але все то бувъ лишь початокъ переслѣдовань и утискôвъ на духоборцѣвъ, найбольше-жь досталось имъ тогды, коли задумали они спалити все свое оружіе. А треба знати, що Кавказъ, где они жіють дуже ще дика сторона и що тамъ кождый носить зъ собою всюда оружіе для обороны, чи передъ звѣрами дикими, чи передъ розбôйниками. Духоборцѣ однакъ постановили спалити все свое оружіе, черезъ що кождый зъ нихъ бувъ приготованый скорше терпѣти не только нападъ на свой маетокъ, але и на житє якъ позволити въ собѣ зробити насильство або забити другого.

Рѣшено спалити оружіе въ ночи передъ св. Петромъ и Павломъ и то рôвночасно въ Карскои области, Елисаветпольскôй ґуберніи и Ахалкалакскôмъ уѣздѣ Тифлискои ґуберніи.

Въ Карской области спалили оружіе и приѣхавшому на другій день урядникови зъ кôнною сторожею, 60 людей вôддало войскові карты за що посадили 15 до арешту. Въ Елисаветпольскôй ґуберніи спалене оружія обôйшлось безъ клопоту, за то зъ причины спаленя оружія потерпѣли найбольше духоборцѣ Ахалкалакского уѣзду.

Оповѣдане старця духоборця за що и якъ ихъ били.

Ось, що оповѣдавъ о тôмъ оденъ старецъ духоборець:

*) После права духоборець не може бути въ Россіи старшимъ въ войску. М. Лебедева зробили подофіцеромъ лишь выимятково за его добре поведене, розумъ и чесность.

„SVOBODA“
(LIBERTY.)
Weekly Paper.

The only Russian political Newspaper published in this Country; circulating in all parts of the United States and Canada, wherever the Russian language is spoken.

Published at Mt. CARMEL, PA. of each week by the „SVOBODA“ Publishing Co.

All comunications should [illegible]e addressed to:

„Svoboda“
PRINTING OFFICE
Mt. CARMEL, PA.
P. O. Box 13.

Предплата рôчна 2.00
До старого краю........ 3.00

Всѣ дописи и грошѣ просимъ высылати пôдъ адресу:
To „SVOBODA“
PRINTING OFFICE
[illegible]. O. Box 13. — Mt. CARMEL, PA

Наша газета выходить що [illegible]тыждня въ Четверъ.

[illegible]ntered the post office at [illegible]t. Carmel, Pa. as second [illegible]ass mail matter.

УВАГА.

[illegible]отячи приступити до „Со[illegible] най посылають вступ[illegible]е и мѣсячне до касіера.

Mr. George Chylak
OLYPHANT, PA.

И увѣдомити секретара [illegible]одъ адресою.

Rev. N. Stefanowicz
715 Carson str.
S. S. PITTSBURG, PA.

([illegible])

...товляючу роботу. Першй вхопили ся средства певного въ давнѣйшихъ лѣтахъ — горѣвки, дреглѣвъ, ковбасы, грошей и всѣлякихъ ще иншихъ обѣцянокъ и зъ тымъ оружіємъ пустили по краю найгôршои славы людей, помѣжь нашъ рускій народъ, та на ихъ великій смутокъ, а на нашу велику радôсть по бôльшôй части завели ся въ своихъ надѣяхъ. Нашй хлопы, хочь придавленй, хочь въ ихъ хаты витає часто-густо голодъ и холодъ, они змѣркували вже письмо носомъ и прійшли до того переконаня, що медовый языкъ пôдпанка плеще лишь на те, щобъ опôсля недодержати даного слова, нѣбы то помочи хлопамъ, а зажити коштомъ людей своимъ панскимъ житємъ — та то вже пора крайна, не сподѣвати ся имъ на нѣчію помôчь и ласку, а шукати ратунку у себе самыхъ. Нѣхто намъ не поможе, якъ мы самй не возмемо ся за дѣло — були слова хлопôвъ по вѣчахъ. И по бôльшôй части хлопы додержали обѣтницѣ данои собѣ на зборахъ.

Надôйшовъ день выборôвъ. Панки розчаровали ся въ своихъ ожиданяхъ. Замѣсть хлопа схиленого, послушного на ихъ розказы — знайшли они его гордымъ и самостôйнымъ, котрый на перекôръ ихъ плянамъ не хотѣвъ выповѣсти подиктованого ними посла, а поставивъ такого, котрый знає добре ихъ недолю и котрый смѣло постоявъ бы за ихъ справы. И вôдъ тои хвилѣ именно зачавъ ся банкетъ. Панки, коли натрафили на такій упôръ хлопа — налякались страшенно. Въ одну мить стало имъ передъ очи те ихъ будуче житє на случай програнои, они знають о тôмъ дуже добре, що прійшло бы ся имъ засукати рукавы и вхопити тяжкои працѣ, бо жити безчинно якъ доси, не могли бы въ жаденъ способъ. Та мы ще не пропали — гадають собѣ — у насъ ще такихъ чимало, тай рядъ (влатсть) зъ такихъ самыхъ складає ся якъ мы — затимъ до дѣла поки часъ.

И зачали зливати холодною водою розпаленыхъ хлопôвъ. Въ найнебезпечнѣйшй для нихъ повѣты, порозсылали ватаги войска и жандармовъ, котри въ имени ряду мали наглядати нѣбы то надъ публичнымъ спокоємъ, а въ дѣйсности зробили таке, чого навѣть по найбôльше варварскихъ дикунахъ сподѣватись не можна. Кождого, хто не голосувавъ такъ якъ они хотѣли, хапали, замыкаючи его въ Иванову хату, а палкійшихъ, котрй посмѣли вôдôзватись, роблячи ихъ уважными на незаконне ихъ поступованє, безпощадно били. Такимъ отже способомъ сотки честныхъ хлопôвъ сидить позамыканыхъ по арештахъ, чимало пораненыхъ, а кôлькохъ навѣть поубивали; навѣть не пощадили и священникôвъ, бо одного зъ нихъ за упôръ провадили жандармы кôлька кільометрôвъ пѣхотою до арешту.

Якъ бачите самй — такъ вôдбувають ся вôльнй выборы въ вôльнôй конституційнôй державѣ. Имъ всѣмъ байдуже чи хтось загине, чи вôнъ лишить що дѣтямъ чи нѣ — имъ лишь те на гадцѣ, щобъ ихъ було горою, а проче най всѣ чорты возьмуть.

Имъ байдуже про нашихъ хлопôвъ, та чи намъ може се бути байдужнымъ, що въ Галичинѣ творить ся? Нѣ, братя! Намъ ихъ жаль, тыхъ невинныхъ офѣръ погибшихъ въ борбѣ за народну справу, та помимо того насъ огортає оправдана радôсть, що нашъ народъ не загибає а напротивъ пôдносить голову — а великій стає той народъ, у котрого чимъ разъ бôльше такихъ, котрй не лякають ся хочь бы офѣры зô свого житя, абы тôльке цѣлому народови було чимъ разъ лѣпше.

Мы братя зъ далекои краины — гень зъ за синого моря — вôдчуваємо то велике горе, той плачь дѣтей-сиротъ, ту роспуку вдовиць по погибшихъ герояхъ, котрй стали за добро своихъ братôвъ и свою грудь спрацьовану выставили, щобъ въ ту грудь руску встрягла кулька жандармска. Кôлькохъ нашихъ хлѣборобôвъ, Вашихъ братôвъ зъ Галичины поубивали жандармы. Чижь Вы Братя Русины американскй, обывателѣ вôльнои землѣ зможете рôвнодушно дивити ся на тй кровавй кривды нашихъ братôвъ?

Нѣ! Мы зъ далекои Америки закладаємо протестъ противъ тыхъ злодѣйствъ, якй дѣяли ся при послѣдныхъ выборахъ. Та кровь, що поляла ся за свои власнй права най додасть намъ всѣмъ заохоты до дальшои борбы за нашй людскй права. Мы давно вже стрясли зъ себе оковы неволѣ. Мы днесь вже люде, мы днесь вже паны не гôршй вôдъ тыхъ голодранцѣвъ, що въ фракахъ и контушахъ. Але Братя Американцѣ не бавмо ся словами. Намъ треба дѣлъ, а не словъ. Покажѣмъ мы першй, мы сыны волѣ, що вмѣємо дѣлати, а не горлати. А якъ то дѣлати?

Братя! Кôлькохъ нашихъ братôвъ, рôднесенькихъ братôвъ пострѣляли жандармы. Сотки нашихъ братôвъ сидѣло по злодѣйскихъ арештахъ. Братя! Чи мы не могли бы зложити ся по кôлька центôвъ и пôслати тымъ бѣднымъ людямъ? Чижь не хтѣвъ бы хто зъ васъ своими кводрами обтерти одну слезу бѣднои вдовы, осироченыхъ дѣтокъ? Чую вже Вашь голосъ. Такъ! Мы всѣ зложимо ся. Мы дамо примѣръ другимъ Русинамъ. Мы пива не будемо пити цѣсяць, а дамо кôлька центôвъ тымъ нещасливымъ. Давайте! Вы патріоты на всѣхъ плейзахъ збирайте центы и присылайте до Редакціи „Свободы“ а мы вышлемо всейчасъ на руки посла Ю. Романчука, а той патріотъ роздѣлить грошѣ такъ честно, якъ честно вôнъ справы рускй вже заступавъ.

До дѣла Братя до дѣла!

ВѢСТИ ИЗЪ СТАРОГО КРАЮ.

Допись зъ Лемкôвщины.

Вальцарева 19. февр. 1897.

(Конець).

Теперь зачну зъ иного жерела, но понеже и то заражене бѣдою, такъ и то до бѣды веде. Чеснй трудженики! Я вамъ вже перешлого року писавъ, що богато зъ васъ знали и знають заробити, але не знали и не знають переховати, а тотъ вашь блудъ вôдзывае ся на мене. Видите зараза даже черезъ широкое море до насъ доходить. Жаль менѣ коли чую кôлько то вашого гроша марно пропадає, за котрй вы анѣ ѣли, анѣ пили. Правда, може менѣ хто сказати, що тобѣ до того, но я ему вôдповѣмъ, що то есть моимъ святымъ обовязкомъ перестерѣгати передъ бѣдою неодного, котрый черезъ свою нерозвагу въ бѣду попаде. Ото выслалисьте много гроша на родину, выслалисьте поручивши на процента дати и то великй, а не зважалисьте чи капиталъ вôддадуть, а о то передвсѣмъ повинно вамъ було ходити. Вы надъ тымъ и не подумали, а теперь вашь нерозумъ оперь ся на менѣ! — Прошу послухайте: Зъ Избъ, Баницѣ, Снѣтницѣ, Чирной, Фльоринки, Перунки, ба даже зъ Мушинки приходять до мене люде, щобы ратовати грошѣ. Я радо помагаю и прійшовъ-емь въ помôчь вже не одному, але зô всѣмъ собѣ рады дати не можу, бо въ тôй нашôй Палестинѣ, где насъ польскй, нѣмецкй и рускй жиды съ панами зъ всего обрали, прійде хиба одного другому заставити. Кобы то жидôвъ, то-бъ може еще хто зъ жидôвъ на заставъ приставъ, бо они держать ся мôцно свои вѣры и оденъ другому въ бôльшôй нуждѣ въ помôчь приходить, але на заставъ нашого чоловѣка нѣхто не приставъ бы, бо разъ не оденъ невартъ бути заставленымъ, а по друге мусѣло бы кôлькохъ одного въ заставъ брати; а такъ не порадишь! Въ заставъ за пожичку не було що дати, а где еще що то було, то перехитрили вашихъ опѣкуновъ, обѣцявши луку, а потôмъ дали реверсъ, зъ котрымъ можна по мясо або смалець на рынокъ до Грибова пôйти! Богато гроша пропадає безъ слѣду. — Такъ загрузивъ зъ Избъ Паукъ много гроша свого шваґра зъ Баницѣ; Мойсей Ковальчикъ зъ Мушинки затративъ несовѣстно не лише много капиталу, але и процента Алексея Шаршоня. Антôнъ Олесьневичь зъ Перунки розтративъ значно гроша свого брата Захаря помершого въ Америцѣ и такъ дальше. Теперь я мавъ бы все направити! — Добрй люде опамятайте ся, бо шкода гроша, а вашимъ ближнимъ не поможете, бо коли бы лише часть тыхъ грошей прійшло вôддати, то не одного треба бы зъ грунта зôгнати, а доперва тогды бувъ бы Содомы и Гоморы плачь... Я сказавъ высше, що менѣ може хто скаже: а що тобѣ до того? Сто видите длятого менѣ до того, бо не хочу проклонôвъ на васъ дѣтей задовженыхъ братей и сестръ спроваджати, а що забравъ несовѣстный отець або мати вôдъ сына, то о тôмъ нема що говорити, то неповоротно на всегда пропало, а клятва то лише грѣхъ побôльшить. Я знаю такихъ, що за даремный, хоть тяжко запрацюваный грôшь, много козины поѣли и анталкôвъ пива попили, смаровали пиво аракомъ, коли на терезвôсть присягали, коротко: засмродили цѣлй села и гостинцѣ, сонце полишило ихъ въ корчмѣ зъ пôдъ лавы або стола, но въ хату легко було ити, бо въ ночи ревізоры шпиковй зревідовали и мошонки и кишенки, а бѣдняка якъ гусь обдерта зъ пѣря, шуровавъ задуманый пôдъ свою стрѣху, где его крикъ бабы и дѣтей привитавъ! — Ой пишу вамъ правду, вашй грошѣ въ не розумныхъ рукахъ много зла наробили, чести вôдôбрали, невинности позбавили, налоговыми піяками зробили! Отъ уважайте, мои люде не ласились на великй процента, зложили грошѣ въ касу: Ваньо Трохановскій 5.000; Василь Галабурда перешло 2.000; Илько Малинякъ близко 2.000; Теодоръ Костельникъ 1 500; Асафатъ Галабурда 500; меншй сумы Гр. Трохановскій и др. — то зробило лише мое село, не пропавъ анѣ центъ, не буде процесôвъ, клятвы, а процентъ 5 вôдъ сто певный и процентъ вôдъ процентôвъ. Прикро менѣ слухати якъ не оденъ опѣкунъ грошей говорить и смѣє ся: „Що було зробити, казавъ на великй процента давати, та я пожичивъ тому хто дуже обѣцявъ, я тому не виненъ“. Такъ сказавъ менѣ Паукъ зъ Избъ и Мойсей Ковальчикъ зъ Мушинки. — Знайте про-тоє якъ дѣло зъ грôшми на непевнôй пожичцѣ стоить, дбайте о себе, але и о другихъ, бо давши въ дурнй руки грошѣ, то ихъ затратите, а родину скривдите, коли прійде судово вôдбирати. Многй позаписовали грунта дѣтямъ, а о довзѣ нѣчого не говорили, такимъ способомъ довгъ пропавъ, если сынъ доброохотно вôддати несхоче. Такъ зробивъ и шваґеръ Романа Корбича, записавъ грунтъ, а о 200 зл. не сказавъ и много братей и сестръ тымъ путемъ пôйшли. Правду сказавши по селахъ стало красше, хаты новй зъ коминами, вôкна великй, не жаловано собѣ свѣтла божого, пивницѣ такожь склепленй, словомъ: порядокъ поступивъ значно въ передъ; то чи то тыхъ, котрыхъ були грошѣ ущасливить, то друге дѣло. Приславшій много сотокъ поверне колись на родину, впаде ему въ очи красна хата зъ побѣленымъ коминомъ и о половину бôльшй вôкна, но насуває ся пытане, чи бы не лѣпше було, коли грошѣ розтрепанй, щобы вôкна були меншй, то потерпѣвшій може бы не такъ скоро очутивъ ся, коли ему рахунокъ предложать?! Въ полумраку не такъ легко розпôзнавати, якъ въ свѣтлôй хвили, хотя правду сказавши не одному не прійде зъ трудностію даже и помацки переконатись якъ дѣло зъ рахункомъ, особенно коли гостя по поворотѣ зъ чужины зачнуть о всемъ пытати, а не буде гроша, щобы зъ подорожи утрудженого прилично погостити, въ тôмъ выпадку вôкно велике розъяснить еще бôльше дѣло, а бѣдняка въ жалю и страху бôльше вытрѣщить очи, якъ велике вôкно!...

На теперь бувайте здоровй и мудрійшй.

Вамъ щирый
Θеофилъ Качмарчикъ.

Допись зъ Руси Галицкои

3. марта 1897.

Еміґрація.

Про еміґраційный рухъ доходять вѣсти зъ Буковины. Аґенты звивають ся помежи народомъ и оповѣдають несотворенй брехнѣ про бразилійскій „рай“. Передъ мѣсяцемъ арештували въ Лужанахъ лѣсничого Нестора Березана, котрый вже 60 родинъ вытранспортувавъ въ бразилійске пекло, розумѣє ся зъ добрымъ зыскомъ для своеи кишенѣ. Дальше зъ Угорщины пише тамошна одинока руска ґазета „Листокъ“, що тамъ велика нужда межи народомъ и то гонить рускихъ хлопôвъ зъ батькôвщины за море. Зъ Скотарского ѣхало 40 родинъ до Бразиліи, проводило ихъ на дорогу щось 300 людей. Та жандармы силою

„Урадили мы не служити бôльше, не слухати анѣ царя анѣ жадного начальства, тôлько служити Богу, ити по Его пути и робити правду. Урадили мы также, щобы не робити нѣкому злого, анѣ насильства, а тымбôльше нѣкого не [illegible]ти и то не тôлько чоловѣка, але и дру[illegible] творѣнь, навѣть до найменшого птаха. [illegible] намъ стало оружіе непотрѣбнымъ. Ось и [illegible]дили мы знищити его, щобы тое оружіе не послужило и другимъ до злого. Выбрали мы на тое нôчь передъ св. Петромъ и Павломъ и дали [illegible]мъ знати по всѣхъ нашихъ селахъ. Зôставили [illegible]ы собѣ лишь ножѣ, а всяке друге оружіе, [illegible]блене на те, щобы забивати нимъ людей, зô[illegible]ли мы разомъ и знесли на умовлене вже пе[illegible]ъ тымъ мѣсце. Мѣсце тое призначене въ насъ [illegible]давенъ давна на бôльшй молитовнй зборы и [illegible]ває ся „печерою“.

Зôбрались мы на се мѣсце, зложили все о[illegible]іє на купу, обложили дровами и углемъ, [illegible]яли нафтою — и запалили. Народа зôйшло ся [illegible] 2000.

Мы дуже боялись, щобы начальство не по[illegible]кодило намъ, и длятого не говорили всѣмъ о [illegible]ъ скорше. Й справдѣ удалось намъ зробити [illegible]все безъ перешкоды. Приходили другй люде [illegible]сѣдныхъ сѣлъ Армяне дивитись, якъ мы [illegible]ю оружіе, але нѣхто не донѣсъ тои ночи и [illegible]ана все згорѣло и мы зачали молити ся, [illegible]вати и читати псальмы. Скôнчивши молитву [illegible] порозходились по хатахъ та все чекали, що [illegible] буде за тое вôдъ начальства. Але и той [illegible]й день перейшовъ спокôйно. Вечеромъ зôй[illegible]ись, т[illegible] мы знову на те саме мѣсце и стали допалювати остатки, щобы никому ничь не досталось; принесли еще угля и мѣхи, щобы роздувати огонь — и щобы стопити весь металь въ одну масу; и нôчь перейшла спокôйно. Рано мы знову начали молитись. Зôбралось ще бôльше народа; були жены и дѣти. Тй, котрй були здалека, приѣхали возами.

Якъ сказано, мы тримали въ тайнѣ намѣрене спалити оружіе, боячись щобы намъ не перешкодили; тй однакъ зъ котрыми мы мали непорозумѣне давнѣйше зъ причины сирôтского дому, зачувши, що мы хочемо щось робити зъ оружіемъ, а не знаючи напевно що, донесли начальству що мы приготовляємось до бунту и грабежи. Начальство сейчасъ прислало въ село Горѣлôвку два баталіоны пѣхоты и двѣ сотнѣ козакôвъ.

Въ той способъ войско було вже готове и губернаторъ приѣхавъ до села Богдалôвки, где мешкавъ также приставъ*) и порозсылавъ пôсланцѣвъ по всѣхъ околичныхъ селахъ, щобы люде до него сходились. Тй зъ нашихъ, що полишались дома и не були на молитвѣ зъ нами — пôшли, но мы 30. юнія рано молили ся и чекали що зъ того буде. Приѣхавъ пôсланець до насъ зъ приказомъ, щобы мы всѣ ишли до села Богданôвки, до губернатора. Але що мы урадили не слухати жадного начальства, тôлько самого Бога, то старцѣ вôдповѣли: „Мы теперь молимось, а передъ скôнченємъ молитвы не пôйдемо нѣгде, а если губернаторъ хоче насъ видѣти, то нехай приѣде до насъ, бо насъ тысячи, а вôнъ самъ оденъ“. Пôсланець вôдъѣхавъ, а мы дальше молили ся и псальмы спѣвали. Приѣхавъ другій пôсланець и ему сказали то самое и спѣвали псальмы дальше, однакъ урадили по скôнченю молитвъ таки пôйти до губернатора и довѣдати ся, чого вôнъ хоче.

Еще не скôнчили мы молитись, якъ розставленй нашй сторожѣ дали намъ знати, що козаки ѣдуть... Тогды мы збили ся въ купу и чекали на нихъ. Козаки пôдъѣздили все близше. На передѣ ѣхавъ комендантъ и якъ тôлько приблизивъ ся до насъ закричавъ „гура!“ и цѣлй сотки козакôвъ напали на насъ. И козаки зачали насъ бити где попало и тратувати кôньми и дуже побили тыхъ, котрй були на краю, а тй, котрй були въ серединѣ, то мало не подусились.

Довго они насъ такъ били, але потôмъ перестали и комендантъ закричавъ: „маршь всѣ до ґубернатора“. Тогды старцѣ сказали ему: „чогожь ты намъ скорше не сказавъ того, тажь мы самй збирали ся вже ити, за щожь насъ було бити?“ — „Будешь тутъ висковати!“ закричавъ комендантъ и кинувъ ся знову на насъ зъ козаками. И знову насъ зачали бити нагайками и били довго. Денекотрй козаки не хотѣли нашихъ бити. Двохъ козакôвъ вмѣсто бити людей, махали лишь нагайками въ воздусѣ, умысно нѣкого не дотыкаючи. Вахмистръ побачивъ тое и сказавъ комендантови, а той пôдъѣхавъ до одного зъ нихъ и крикнувъ: „ты царя обдурюєшь?!“ и такъ вдаривъ его по лици нагайкою, що сейчасъ кровь его заляла.

Наконець перестали насъ бити и мы збити и скровавленй, збившись въ купку, пôйшли до губернатора. Жены ишли зъ нами; але козаки зачали вôддѣлювати ихъ вôдъ насъ, кричачи, що жѣнокъ тамъ не треба. Але жѣнки сказали, що поѣдуть всюды за своими духовными братами. Комендантъ казавъ ихъ бити нагайками, але они кричали, що хотяй бы ихъ на кусники порѣзали, то они таки пôйдуть и пôшли, а козаки вôдступили вôдъ нихъ.

Вôдôйшовши кусникъ, мы затримались, пригадавши собѣ, що тамъ зôстали возы и нѣкого при нихъ не було. Тогды козаки стали знову насъ бити и посылати бабы до возôвъ, але они не хотѣли ити; тогды призначили по одному чоловѣкови для кождого воза, щобы пильнувавъ коней, а насъ пôгнали дальше до Богданôвки, где мавъ бути губернаторъ.

Идучи дорогою мы зачали спѣвати псаломъ, але коменданъ не позволивъ на тое, лишь казавъ своимъ козакамъ спѣвати такй паскуднй пѣсни, що намъ ажь встыдъ було ихъ слухати.

(Конець буде)

*) Такъ называє ся урядникъ.

не пустили вôдчепивши возы вôдъ поѣзду желѣзничого. Зробивъ ся великій заколотъ и еміґрантôвъ пустили въ дорогу, але лише про око, бо въ Мункачи компанія гонведôвъ (мадярскои обороны краевои, ляндверы) змусила ихъ до повороту въ рôдне село. — Наша Рада державна у Вѣдни ухвалила недавно новый законъ (параґрафы) противъ аґентôвъ еміґраційныхъ. Той законъ дуже коротенькій, всего навсего два параґрафы. Кару накладае ся на того, хто безъ позволеня урядôвъ цѣсарскихъ аґітуе за еміґрацією або маючи дозвôлъ переступае постановлені приписы; за то арештъ судовый вôдъ 8 днѣвъ до 6 мѣсяцѣвъ. Ще тяжша кара на того, хто пускае тумана, оповѣдае для заохоты байки про добро и щасте за моремъ або аґітуе недозволеными средствами. Такого покарае судъ кріміналомъ вôдъ 6 мѣсяцѣвъ до 2 рокôвъ, окрôмъ того ще и карою грошевою до 2000 ґульденôвъ. — Не богато здае ся поможуть тѣ параґрафы, бо параґрафъ кождый крученый, а проворный жидокъ-аґентъ знайде на все спосôбъ и буде дальше безсовѣстно транспортувати рускихъ хлопôвъ за море, щобы лишь достати свою провізію тай ще де-що вымантити по дорозѣ. Отъ лѣпше було бы, якъ бы замѣсть такихъ законôвъ застановила ся Рада державна надъ тымъ: якъ бы то можна скоро и добре хлопови помочи, щобы вôнъ бувъ своимъ паномъ въ своѣй хатѣ. Тогды ему певно и черезъ голову не прійде покидати прадѣдну землю. Здае ся, що и самі „паны" того додумують ся, лишь оно иде все чогось такъ повôльнымъ крокомъ, що „заки сонце зôйде, — роса очи выѣсть"... Вѣденьска ґазета „Fremdenblatt" (ґазета чужинцѣвъ), котра е орґаномъ австрійского міністра для заграничныхъ справъ, помѣстила въ 28. числѣ на самôмъ передѣ довгій артикулъ. Тамъ заповѣдае, що держава устроить еміґраційні бюра, заложить по портовыхъ мѣстахъ азілѣ (готелѣ) для еміґрантôвъ и настановить скрôзь мужѣвъ довѣря для удѣлюваня информацій. Говорила небôженька до самои смерти!... Зъ того часу минувъ вже мѣсяць и якось нѣчо зъ того всего не видно. А якъ пôзно оглянули ся? Два рокы тому назадъ, то и бувъ бы хосенъ. А такъ днесь вже еміґрація бодай загаломъ кажучи притихла на кôлька рокôвъ; сотки тысячѣвъ хлопôвъ обрабували по дорозѣ аґенты и живуть супокôйно выссавши зъ хлопôвъ певно якій миліонъ ґульденôвъ. У насъ въ блаженнôй Австріи все такъ по маленьку робить ся, лишь зъ выборами жандармы не пиняють, иде разъ-два.

Вѣсти зъ Угорскои Руси.

Мункачѣвскій епископъ Юлій Фирцакъ поскликовавъ бувъ въ минувшôмъ мѣсяци до Будапешту зъ чотырохъ рускихъ комітатôвъ пôвнôчнои Угорщины панôвъ мадярскихъ на нараду надъ бѣдою рускихъ хлопôвъ. По тôй нарадѣ выбрано комітетъ, де входять такі паны: Барта, Недечей, Неґре, ґрафъ Штарай, Перені и Шеґедішь. Анѣ слова: давали добрі лѣки на хлопску нужду, але вôдъ гарныхъ словъ дуже ще далеко до дѣла. Ухвалили, що треба вôднести ся до мадярского уряду и домагати ся вôдъ него заведеня рôльничыхъ спôлокъ, надѣленя хлопôвъ полями и пасовисками, заведеня лѣпшои расы скота, ублагородненя виннои лозы, плеканя садовины, вôдписаня (подарованя) залеглыхъ податкôвъ, основуваня новыхъ школъ для хлопскихъ дѣтей и вкôнци дешевого кредиту (пожичокъ на малі процента) для хлопôвъ на рôльничі цѣли. — Оно дуже гарно выглядае на папери, але чогось не гоче ся вѣрити, щобы мадярскі паны по щирости забирали ся хлопамъ помагати. Угорска Русь представляе ся найбôльше нещасливою стороною рускои землѣ. Народъ бѣдуе, а интеліґенція и попы пошли въ службу Мадярамъ... Отъ що пише мадярска урядова ґазета „Pesti Hirlap", зъ тои оказіи (перекладаемо на руске):

„...Дѣйстно послѣдна година бе! Въ осени тысячѣ руского народу пошли въ свѣтъ за-для великои бѣды. Богато зъ нихъ вже въ Бразиліи. То, що говорили на конференціи наочні свѣдки про тамошну нужду — е перераажаючимъ. Нужда такъ велика, що фізична и моральна сила народу зломана. Людъ стративъ охоту до працѣ, охоту до житя. Лихва и вызискъ тамъ нечуваній. Зъ Галичины и Буковины прійшли жиды, чужі и запеклі (пôзнати зъ того, що се писавъ жидокъ мадярскій; на Угорщинѣ ихъ таки сила Божа! — прим. кореспон.), смѣте зъ чужихъ краѣвъ. Они заляли край немилосердными ошуканьствами и докôнчили дѣло знищеня. Страшно подумати, що власти глядѣли на се обоятно, а мадярскі паны помагали ссати кровь! Кождый арендарь е грошевымъ аґентомъ, вôнъ деморалізуе горѣвкою и лихвою. Нема тамъ нѣкого, хто бы каравъ злочиньства, хто бы бодай оскаржувъ передъ судъ. — Найбôльша нужда панує въ Верховинѣ пôдъ Бескидами, де стоять памятники нашого тысячелѣтя. Въ Унґварѣ не наклонишь хлопа до працѣ. Що крокъ валять ся пяницѣ безъ притомности. То е алькоголізмъ зъ голоду, навѣть наочні свѣдки усправедливляють ту страшну хоробу. Соромъ и ганьба спаде на имя мадярске, коли мы той нещасный народъ, котрый одинокій зъ помежи Славянъ (!? — прим. кореспон.) однаково зъ нами думае и вôдчувае, коли мы вôддамо его бѣдѣ на поталу. Було бы глупотою зъ нашои стороны, если-бысьмо посвятили его вовкамъ въ людскôй скôрѣ — жидамъ, котрі е нашими ворогами. Рускій край може стати твердинею мадяризаціи (що за безчельнôсть! — прим. кореспон.) Мы можемо еи здобути безъ нѣякого труду, бо Русины, якъ имъ дамо хлѣбъ, стануть зъ вдячности Мадярами!"

Такъ пише мадярска шовіністична ґазета, котра видно угорскихъ Русинôвъ и за собаче лико не мае, хочь и якъ они вôдважні въ Америцѣ противъ „Свободы" и „Союза!" На ту цѣлу історію такъ пише словацка ґазета „Narodni Noviny" (такожь подаемо по руски):

„...Бѣда тому, кого хвалять ренеґаты, запроданцѣ и вороги. Намъ були бы тысячь разôвъ приятнѣйшими прозвища и лайка вмѣсто тыхъ похвальныхъ имнôвъ, які теперь выспѣвують Мадяры въ честь бѣдныхъ. Похвала звучить: Русины е найбôльше патріотичнымъ народомъ въ Угорщинѣ. За шо достали таку похвалу? За то, що дали собѣ выдерти матерну мову (языкъ), вырвати зъ душѣ любовь до вôтчины, позволили змадяризувати свои школы и институціи, забути про своихъ братôвъ и про Славянщину, за то що самі остали серед широкого свѣта. На чолѣ конференціи, котра радить надъ ними станувъ Фирцакъ, ренеґатъ свого народу, котрый за пештеньску усмѣшку, за пожате руки маґната мадярского, мадяризуе семинарію духовну, тероризуе духовеньство, выдае пастырскі посланія, въ котрыхъ наказуе мадяризоване хлопôвъ рускихъ, въ котрыхъ вѣщуе, що небавомъ вже вымре языкъ рускій" и т. д.

Гôрка се, але и щира правда!... Се выходить ясно зъ кореспонденціи яку одержала черновецка „Буковина" зъ угорскои Руси. Тамъ дословно такъ написано: „...Нема що поклизувати ся на Pesti Hirlap (власне „Буковина" передрукувала зъ вôдтамъ артикулъ — прим. кореспон.), бо та ґазета въ рукахъ жидôвъ и намъ противна. Одною рукою нѣбы подае намъ милостыню, а другою бе насъ по лици. Не треба вѣрити жидови! Вôнъ тôлько дбае, кобы ему добре було. Наші жиды жадають теперь помочи для себе, бо кажуть: они черезъ то поробили ся дерунами и лихварями, що дуже бѣдні. Декотрі паны пôднесли навѣть ту думку, щобъ жидамъ помагати: вовка хотять наситити, абы не кивавъ ягняти...

Не знаю певно, чи такъ стоить дѣло, але я маю деяку пôдставу здогадувати ся, що коли такій „Pesti Hirlap" нарѣкае на приходъ чужосторонныхъ жидôвъ въ Угорщину, то лише длятого, що боить ся, щобы польскі и россійскі жиды не выдерли имъ хлѣба та не поставили въ злôмъ свѣтлѣ передъ коренными Мадярами. Наші жиды бôльше поступові, ѣдять солонину и свиньске мясо та встыдають ся, що ихъ братя боять ся „трефного". Наші жиды удають Мадярôвъ и тому Pesti Hirlap нарѣкаючи на долю Русинôвъ, що ихъ знищили захожі жиды, хоче при тôмъ де-що зыскати для мадярскихъ жидôвъ. Та ледви, чи жиды зыскають при тôмъ богато, коли бы справдѣ мадярске правительство заняло ся долею нашихъ збѣднѣлыхъ Русинôвъ. А намъ добра опѣка належить ся вôдъ Угорщины, бо мы чимало крови проляли за нашу вôтчину.

Зачуваю, що замѣсть старостôвъ (февишпанôвъ) дôстанемо на чотыри рускі столицѣ (Унґъ, Берегъ, Марамороша, Угочу) одного комісара, котрый мавъ бы заняти ся поправою вôдносинъ въ нашихъ рускихъ сторонахъ и спинивъ жидôвску захланнôсть. Кажуть, що Маврикій Балайтый призначеный на се мѣсце; мае то бути чоловѣкъ справедливый, якъ катонъ. Говорять, що и коршмы вôдберуть вôдъ жидôвъ и передадуть Русинамъ, певні того, що тѣ не зруйнують народу. якъ жиды."

Тôлько выймаемо зъ цѣкавои кореспонденціи „Буковины", она е дуже добрымъ поясненемъ заходôвъ такого „Русина" и „народолюбця" якъ епископъ Фирцакъ тай печаливости мадярско-жидôвскои газеты Pesti Hirlap. Кобы лишь Господь Богъ оборонивъ ще Угорску Русь передъ фальшивыми пріятелями!...

Й. П

ПОСМЕРТНИ ВѢСТИ.

Выдѣлъ „Руского-Народного Союза" дѣлить ся зъ своими членами отсею сумною вѣстею, що дня 12-го марта померла въ Олифантѣ АГАФІЯ жена Василя Команецкого члена братства св. Іоана Крестителя тамъ-же и „Руского-Народного Союза".

Вѣчная ей память!

За Выдѣлъ „Р. Н. С."
О. М. Стефановичъ
секретарь.

НОВИНКИ.

— Подаю до вѣдомости нашимъ Русинамъ въ Elmira, N. Y. и мешкаючимъ на тôй околици, що 28. с. м. приѣду и въ рускôй церквѣ въ Elmira выслухаю св. Сповѣди и вôдправлю Богослуженe.

Въ дорозѣ до Канады вступлю до North Buffalo, N. Y. и тамъ въ польскôмъ костелѣ на Black Rock вôдправлю о 9. год. Богослужене и выслухаю св. Сповѣди. Хто зъ нашихъ Русинôвъ, мешкаючихъ въ E. Buffalo, North Buffalo, Tonawanda и въ другихъ поблиськихъ мѣсцевостяхъ, — хтѣвъ бы вôдбути великодну Сповѣдь и выслухати св. Литургіи най на 30. с. м. о год. 9. рано зголосить ся до польского костела въ North Buffalo (Black Rock).

— Повѣдомляю Русинôвъ канадійскихъ, що около 5. апрѣля приѣду до Winnipeg. Зъ вôдтамъ повѣдомлю въ котрыхъ мѣсцевостяхъ въ означеныхъ дняхъ буду Богослужене вôдправляти.

О. Несторъ Дмитрôвъ.

— О. Стефанъ Макаръ, бувшій сотрудникъ въ Хировѣ, перемыскои діецезіи въ Галичинѣ, прибувъ до Америки и першу Службу Божу вôдправивъ въ Mt. Carmel, Pa. и такожь выголосивъ знамениту привѣтну проповѣдь. Народъ дуже численно зôбраный въ церквѣ привитавъ зъ ентузіязмомъ молодого, способного, енерґічного и щирого робôтника на нивѣ руско-американскôй. Мы зô свои стороны желаемо о. Ст. Макарови желѣзнои вытревалости для працѣ на нивѣ церковнôй и народнôй. Наші теперѣшні вôдносины суть того рода, що лишь чоловѣкъ способный, зъ цѣлымъ пожертвованемъ и зъ желѣзною волею зможе знайти ся посередъ нашихъ вôдносинъ и зможе годно працювати для добра нашои св. церкви и нашого забутого народа. Того мы въ повнôй надѣи по о. Макарови сподѣваемось.

Выборы въ Австріи.

Англійскі газеты доносять слѣдуючі вѣсти про результатъ выборôвъ въ Австріи:

Выборы выпали въ загалѣ досыть некористно для пануючихъ клясъ, а досыть корыстно для людей, котрі дотеперь були упослѣджені. Майже трета часть тыхъ панкôвъ. що перше высиджували дармо и бещельно крѣсла посольскі у Вѣдни, пошли въ заслуженый станъ супочинку, а ихъ мѣсця заняли другі люде. Рада державна въ Вѣдни бôльше менше такъ буде представляти ся: Засяде 74 нѣмецкихъ лібералôвъ, 42 нѣмецкихъ народовцѣвъ, 28 христіянскихъ соціялістôвъ, 63 клерикалôвъ, 20 соціялістôвъ, 62 молодо-чехôвъ, 21 старо-чехôвъ, 39 консерватистôвъ и полякôвъ-шляхтичѣвъ, 15 италіянскихъ лібералôвъ и 54 представителѣвъ другихъ партій, мѣжь котрыхъ вчислено вже и Русинôвъ. Кôлько Русинôвъ и якихъ Русинôвъ выбрано мы нынѣ еще не знаемо.

Крета.

Крета то одинъ зъ найбогатшихъ и найкрасшихъ островôвъ середземного моря, а рѣшучо найбогатшій зô всѣхъ островôвъ у вхôднôй части того моря. Бôльше, якъ вôдъ двѣста лѣтъ зникають тѣ богацтва пôдъ немôчною, а навѣть що гôрше, шкôдливою турецкою господаркою. Колись въ давну давнину була Крета колискою европейскои цивѣлізаціи, що зъ вôдси зразу черезъ Грекôвъ, потôмъ черезъ Римлянôвъ перейшла на середущі и пôвнôчні околицѣ нашои части свѣта. Хороша була колись Крета, а нынѣ тôлько се лишило ся зъ еи красы, чого рука людска не може знищити. — На тôмъ то островѣ пôднесли голову неволені Турками христіяне, ладячись до борбы на жите и смерть проти своихъ гнобителѣвъ за подоптані ними ихъ права. Повстанцямъ пôдмагае цѣлый народъ грецкій зъ своимъ королемъ на чолѣ. Повстанцѣ подѣлені суть на 6 ватагъ не однако сильныхъ, розставлені они въ рôжныхъ мѣсцяхъ захôднои части Креты и кожда мае свого ватажка, але на чолѣ всѣхъ ватагъ стоить головный начальникъ. — Всѣхъ повстанцѣвъ числять до 12.500 люда.

Всѣ державы европейскі вмѣшали ся въ тоту справу, наклонюючи спорячі стороны до згоды, та наврядъ чи имъ се удасть ся, бо жадна зъ воюючихъ сторôнъ попустити несхоче.

Такъ отже стоимо передъ неминучимъ небезпеченьствомъ вôйны на всходѣ. Які наслѣдки выкличе она въ прочôй Европѣ, годѣ теперь сказати, однакъ се майже певне, що при першôмъ вôдгомонѣ военнои трубки розпаде ся дотеперѣшный европейскій миръ и державы стануть за и противъ Греціи — залежати се буде вôдъ выгляду на ихъ власні интересы на всходѣ.

Справы церковні.

На пôдставѣ роспоряджения Ихъ Еміненціи Впр. кардинала С. Сембратовича обнявъ О. Стефанъ Макаръ парохію въ Mt. Carmel, Pa. на часъ неприсутности О. Н. Дмитрова, котрый выѣзджае 1. апрѣля на два мѣсяцѣ до Канады.

ГДЕ ЗНАХОДИТЬ СЯ?

Михаилъ Павлякъ хотѣвъ-бы дознатися о своимъ братѣ Стефанѣ Павлякъ, родомъ зъ Галичины, села Перегримка. — Вже 3 лѣтъ минуло, якъ опустивъ вôнъ Майфѣльдъ и вѣсть о нѣмъ пропала — отже радъ-бымъ ся довѣдати про его адресу. Хто бы о нѣмъ знавъ, най дасть знати до мене:

MICHAEL PAWLAK
P. O. Box 34.
Mayfield, Pa.

Справы робôтничі.

— New York, N. Y. Робôтники працюючі при будовѣ „Columbia College" застрейковали минувшого тыждня и 800 людей зôстало безъ працѣ. Если справа того стрейку не позôстане въ коротцѣ полагоджена, то можна сподѣвати ся загального стрейку робôтникôвъ, належачихъ до уніи будôвлянои. Головною причиною стрейку було тое, що принято до роботы людей не належачихъ до уніи будôвлянои. — 700 робôтникôвъ въ фабрикахъ выробу сорочокъ, котрі до теперь стрейкували, вернули до працѣ, однакъ за те 250 другихъ застрейкувало.

— St. Clair, Pa. Въ всѣхъ копальняхъ угля — а всѣ належать ту до рединьскои компаніи — робота иде дуже лихо. Не можна выробити навѣть на жите. Богато людей, котрі прійшли ту зъ другихъ плейзôвъ за роботою, страшно бѣдують, але то по части и ихъ самыхъ вина. Нашь чоловѣкъ, хотяй часами мае яку-таку роботу, а почуе що на другôмъ плейзѣ робота иде троха лѣпше, то вôнъ свое певно покидае, а глядае того лѣпшого. Однако тое лѣпше въ тыждень, або и въ мѣсяць змѣняе ся на гôрше, а нашь чоловѣкъ потому плаче та нарѣкае. Забули наші люде на пословицю, що на мѣсци и камѣнь поросте.

ЗАПЛАТИЛИ ЗА „СВОБОДУ" ВЪ МѢС. МАРТѢ:

LINDSEY, PA.	
О. Ив. Сабовъ	$1.00
MT. CARMEL, PA.	
Мицавка Стефанъ	1.00
WILKES-BARRE, PA.	
О. Прот. А. Товтъ	2.00
NEW YORK, N. Y.	
Зайцевъ Ник.	2.00
Саричь Василь	2.00
OLYPHANT, PA.	
Евусякъ Семанъ	2.00
PECKSVILL, N. Y.	
Русинко Петро	2.00
EXCELSIOR, PA.	
Максимчакъ Хар.	0.50
Дзядикъ Данько	1.00
Поломчакъ Иванъ	1.00

Въ редакціи „Свободы" можуть достати Всч. ОО. Духовні по 1 цнт. за еґземпляръ:

1) Extractus matriculæ copulatorum,
2) Extractus matriculæ baptisatorum,
3) Extractus matriculæ defunctorum.

ВЕСНЯНКА.

Ив. Франка.

...е забудь, не забудь
...ыхъ днѣвъ, днѣвъ весны,
... житя, темну путь
...роясняють вони.

...лотыхъ снôвъ, тихихъ втѣхъ
...щирыхъ слѣзъ и любви,
...истыхъ порывôвъ всѣхъ
...е встыдайсь, не губи!

...о минуть — далѣ трудъ
...ъ самотѣ и глушѣ,
...озолѣ наростуть
...а рукахъ и душѣ.

...ишь хто любить, терпить,
...ъ кôмъ кровь живо кипить,
...ъ кôмъ надѣя ще лѣкъ,
...ого бôй ще манить,
...юдске горе смутить
... добро веселить, —
...ой цѣлый чоловѣкъ.

...ожь ся всю житя путь
...оловѣкомъ цѣлымъ
...е прійдесь тобѣ буть, —
...удь хочь хвилечку нимъ.

... въ погании днѣ,
...олотняніи днѣ,
...къ надѣя пройде
... гасне чуте,
... зъ великихъ дорôгъ
...ви, бою за всѣхъ
...узкй та крутй
...йдешь мановцѣ,
...ить серце жура,
...ть ноги терни, —
...дѣ май житя
... о ты спомяни!

...одѣ ясни сны
...ивлять твою путь..
...ыхъ днѣвъ, днѣвъ весны
...абудь, не забудь!

...ЛѢБОРОБЪ.

...о на свѣтѣ красшу долю мае,
...й що плугомъ святу землю оре?
...ю землю въ банку заставляе,
...вги впадае якъ въ бездонне море,
...и бе ся, ажъ остатня рація
... сходе — групу лицітація,
... наймы не пошкандыбас —
...на свѣтѣ красшу долю мае?

... свѣтѣ красшу долю мае,
...ѣрно цѣсареви служить,
...ыныкомъ рôдъ свой споминае,
...чшкомъ и клине и тужить,
...ромъ", въ „глідѣ" матеруе,
...озне, въ „шпангахъ" креперуе,
...„ пріе, „комісняк" снѣдае
...тѣ красшу долю мае?

... свѣтѣ красшу долю мае,
... хто щирымъ патріотомъ зве ся,
... точно рôкъ за рôкъ складае,
...ть, передъ жандармомъ гне ся,
... зъ вознимъ, и хочь дуже бѣдный,
...ь дати, дасть и грôшъ послѣдный,
... за що давъ — и не пытае —
...на свѣтѣ красшу долю мае?

... свѣтѣ красшу долю мае,
...все лишь ту науку чуе,
...дныхъ Господь Богъ карае,
...жа только богачу е,
... усюды чоловѣка кусить,
... все въ покусу впасти мусить,
...лѣнюхъ, пьяница и св... е —
... свѣтѣ красшу долю мае?

...-що цѣкавого.

...лцѣвъ при ѣдже... и уживати въ Ве... р., въ Франціи ... Англіи допєрва

...0 вязнѣвъ просили ...то гувернера штату ...и, щобъ ихъ выпус... ...уть йти пома... ...ямъ. Говерноръ ...ѣвъ: No sir, вôд... ...амперєдъ свое. ... въ ...

... ...вда. ...Швеціи лѣ... ...ъ на... ...піякôвъ дуже прос... ...оть имъ ничь ѣсти, ...бъ мачаный въ ... двохъ тыждняхъ ...ридне, що анѣ ... не хочуть видѣти ...нацою.

...ртаментъ добро... ...ъ Нью Йорку за... ...къ 700,000 ... мяса, 2500 ... фунтовъ

...куре, 20,000 индиковъ, 70,000 рыбъ, 30,000 квартъ свѣжого а 24,000 квартъ згущеного молока. Ну, а пиво де?

— Въ копальняхъ твердого вугля було минувшого року 1894 выпадкôвъ, пôдчасъ котрыхъ згинуло 497 людей.

W. H. LEWIS

622. Sunbury St.

Branch Store,

11. N. Shamokin str.

SHAMOKIN, PA.

Складъ всякихъ музичныхъ инструментôвъ, якъ трубы, гармоніи, піяніна, скрипки, басы и другй красний инструменты. Цѣны не высокй, а инструменты дуже добри, спроваджований зъ найлѣпшихъ фабрикъ. Якъбы хто хтѣвъ повеселити ся в недѣлю и свята, най зайде тамъ, а купить собѣ таньо красный, музичный инструментъ.

J. LIACHOWICZ

(І. Ляховичъ)

425 Shamokin st.

ШАМОКИНЪ, ПА.

Польско-литевскій зегармістръ и ювілеръ

Всяки направы зегаркôвъ выконуе точно, таньо и въ короткôмъ часѣ и за направу гварантуе. — Мае на складѣ великій выбôръ зигаркôвъ золотыхъ и срѣбныхъ по дешевой цѣнѣ, и за доброту кождого зигарка гварантуе.

Обручки слюбни, якъ хто купуе достае въ подарунку гарный будзѣкъ.

Стѣнни зеґары дае на выплатъ.

Проволока есть злодѣемъ часу.

Якъ ты чуешь ся бути хорымъ не зволѣкай, пиши до насъ по лѣкарскій циркуляръ, въ котрôмъ есть цѣнникъ рôжныхъ гимопатичныхъ лѣкарствъ. Ручимо за доброту, або грошѣ звертаемо.

Наша фірма вже стоить 20 лѣтъ.

На жадане пришлемо тысячѣ похвальныхъ листôвъ вôдъ нашихъ паціентôвъ.

Медицины выробляють ся зъ рôжныхъ корѣнѣвъ, котри бôльше коштують, якъ золото той самой ваги.

Въ разѣ хоробы — заглянь въ циркуляръ, а довѣдаешь ся, яки медицины помагають.

Нашй средства лѣчать всѣ застарѣлй хоробы.

MANAS & CO.

— Box 465 —

Philadelphia, Pa.

Ike Goldschmidt

Clotheir, Tailor & Hatter

25 & 27 N. Oak str.

Mt. CARMEL, PA.

— Заложеный 1880 р. —

Рôжного рода найлѣпши убраня по дешевыхъ цѣнахъ.

Посылае грошѣ до Европы на money order, або черезъ найлѣпши банки.

Мае аґенцію найлѣпшихъ компаній ассекурацыйныхъ полагодже ассекураціи вôдъ огню и на жите по дешевыхъ цѣнахъ.

Его довголѣтна честна праця, говорить сама за него.

Dr. I. GOODMAN

Physician and Surgeon

Office: Mt. Carmel Avenue, Opposite Mt. Carmel House

Mt. CARMEL, PA.

Лѣчить всякй хоробы добре и таньо. Може розмовити ся по руски, по польски и по словенски.

Dr. John Szlupas

421 Penn. Ave.

SCRANTON, PA.

Знаменитый лѣкарь. Довголѣтна практика дала ему способнôсть стати добрымъ лѣкаремъ. Лѣчить успѣшно всякого рода хоробы. Мае также свою власну аптику, въ котрôй выробляють ся дуже добри и помôчни лѣкарства.

Роемовить ся по руски, литевски, по польски и по англійски. — На цѣлой околици знають добре Шлюпаса!

Petro Serafin

ПЕТРО СЕРАФИНЪ

424 Shamokin St,

Рускій готель.

Мае пиво, віску и всякй другй здоровй напитки. Готель чистенькій, услуга порядна, честна и солідна.

Вже часъ покинути чужихъ, а себе самыхъ пôдпомагати.

J. BOBKOWSKI

ПРЕДПРІЕМЦЯ ПОХОРОНÔВЪ.

Вынаймае также керичи на похороны, хрестины и весѣля по дуже низкихъ цѣнахъ.

300

PEARL and MULBERRY. st

SHAMOKIN PA.

Удавайте ся въ потребѣ до него.

O. Murdza & Bro's

46. Second st.

MT. CARMEL, PA.

О. МУРДЗА и БРАТЪ.

Сторъ заосмотреный въ найлѣпшй товары, спроваджований впростъ зъ найпершихъ складôвъ. — Майже всѣхъ Русинôвъ въ Mt. Carmel заосмотрюе въ живности. Продае такожь одяги майнерскй и посылае грошѣ до старого краю таньо, точно, скоро и беспечно.

Свой до свого — а до чужого не пхай ся. Жидôвъ оминайте зъ далека!

Dr. F. J. Meek

Д-ръ. МИКОЛАЙЧИКЪ

Cor. Shamokin and Chesnut str.

Одинокій лѣкарь, славянинъ на цѣле мѣсто. Лѣчить всякй хоробы совѣстно и въ короткôмъ часѣ. Особливо незрôвнаный лѣкарь въ справахъ положничихъ.. Говорить по англійски, по руски и по польски. Горячо поручаемо сего знаменитого доктора, нашимъ Русинамъ.

M. ROTHSCHILD,

642 E. Sunbury St.

ШАМОКИНЪ, ПА.

Великій складъ всякого рода убрань. для старшихъ и для дѣтей. Капелюхи, шапки и всякй другй рѣчи того рода въ найлѣпшôмъ ґатунку, въ низкихъ цѣнахъ.

J. S. MILLER

ПЕРВОРЯДНЫЙ КРАВЕЦЬ

на Oak str. — Mt. Carmel, Pa.

Якъ хочешь мати красно, модне, добре. а тане убране иди головною улицею, а тамъ коло телеграфічного офісу знайдешь кравця Міллера. Вôнъ вже давный обывàтель въ Mt. Carmel, Pa., тожь его всѣ знають. Якъ вôнъ тебе красно вбере, то не повстыдаешь ся передъ первшими джентельменами американскими. — Пошукай тôлько Міллера, а не пожалуешь!

Иванъ Глова.

JOHN GLOWA

(POSTMASTER)

Excelsior, Pa.

ОДИНОКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ EXCESIOR.

Всякй потрѣбнй рѣчи до житя, якъ такожь убраня майнерскй и звычайнй можна купити.

Посылае такожь грошѣ до всѣхъ частей свѣта, скоро, таньо и беспечно.

Продае шіфкарты.

Не вôдъ нынѣ вже знають люде солідного предсѣдателя „Союза".

LAUER BREWING CO.

въ READING, PA

ЗАЛОЖЕНЫЙ 1866 року. — Выробляе 25.000 бочокъ мѣсячно.

Пиво одного зъ найбôльшихъ броварôвъ въ Pennsylvenia „LAUER BREWING CO." есть вôльне вôдъ всякихъ примѣшокъ, и для того есть найздоровшимъ. Завсѣгды одноп и топ самои доброты и пріемного смаку и есть спорòджане пôдъ зарядомъ одного зъ найздôбнѣйшихъ и досвѣдченыхъ пивоварôвъ.

Выробляе въ найлѣпшôмъ ґатунку Porter and Lager Beer, Stock Ale, Old Brown Stout and Porter in Vaults.

Сальонѣсты и приватнй родины повинни замавляти пиво лишень в броварѣ:

LAUER BREWING CO.

READING, PA.

Хто хоче справити яку офѣру до свои церкви

нехай ся зверне до найсолѣднійшого и найлѣпшого

Руского товариства для выробу и торговлѣ ризъ церковныхъ въ Самборѣ.

ТОВАРИСТВО СЕ МАЕ У СЕБЕ НА СКЛАДѢ:

наплечники, стихари, поясы, обрусы, илитоны, фелоны, епитрахилѣ, образы, плащаницѣ, чаши, лѣхтари, хресты, хоругвы, книги церковнй и взагалѣ всякй рѣчи потрѣбнй до ужитку церковного.

ЯКЪ НАЙДЕШЕВШИ ЦѢНЫ.

При замовленяхъ на бôльше якъ 100 злр. а. в. вôдповѣдный опустъ (рабатъ).

Всѣ рѣчи выкончені стисло пôсля приписôвъ гр. кат. обряду. Товаръ приходить на мѣсце призначеня найдальше за мѣсяць вôдъ часу замовленя.

Товаръ высылаесь лишь за попереднымъ присланемъ належитости, або за послѣплатою (C. O. D.).

Адресуйте такъ:

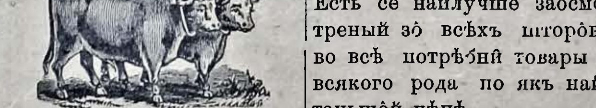
„Товариство для выробу и торговлѣ ризъ церковныхъ" въ Самборѣ,

AUSTRIA, GALICIA.

Одинока руска бучерня на цѣле мѣсто на Second str. на противъ друкарнѣ „Свободы"

Ю. Щипчика и Г. Трохановского.

въ Mt. Carmel, Pa

Въ кождой хвили свѣже мясо всякого рода. И волове и теляче и вепрове. Ану газдынѣ не волочѣть ся по чужихъ — масте своихъ!

Wanted—An Idea Who can think of some simple thing to patent? Protect your ideas: they may bring you wealth. Write JOHN WEDDERBURN & CO., Patent Attorneys, Washington, D. C., for their $1,800 prize offer and list of two hundred inventions wanted.

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ШТОРЪ

въ

ОЛИФАНТѢ ПА

Пôдъ зарядомъ

ГЕОРГІЯ ХИЛЯКА

Звѣстного руского патріоты

Есть се найлучше заосмотреный зъ всѣхъ шторôвъ во всѣ потрѣбнй товары и всякого рода по якъ найтаньшой цѣнѣ.

Кождый тамошный Русинъ уважаючи себе правдивымъ и щирымъ патріотомъ, най спѣшить до свого руского шторy. Особенно нашй ґаздынѣ най йдуть громадно!

На що Юськôвъ, Шмулѣвъ спомагати? Идѣть до свого.

НО! НО! НО!

Stop! Стань и огляни всѣ возы для бучерôвъ, гросерникôвъ, голсельникôвъ (до розвоженя пива) и розличнй другй, робленй зъ найлѣпшого матеріялу и найлѣпшои роботы.

Головне ковальство!

Специяльно выробляють ся желѣзнй плоты, и обгородженя надгробникôвъ.

J. B. ZIMMERMAN Agt.

Cor. Independence and Market str.

SHAMOKIN, PA.

HOTEL

HETMAN CHMIELNICKI.

Alexy Halaburda

Mt. CARMEL, PA.

Коло лігайского діпа есть рускій готель, одинокій на цѣле мѣсто рускій готель. Чистенько тамъ, всякй напои, якъ віска, пиво, румъ, темперъ дуже добрй и здоровй. Хто хоче переночувати, знайде тамъ чисте лôжко и чемну услугу.

Ану Русины! Чижь будете все ходити по чужихъ людяхъ и за свои грошѣ по кутахъ стояти?

Найлѣпше лѣкарство на всѣ слабости зъ фабрикѣ:

„RIPANS CHEMICAL Company"

Лѣчить слѣдуючи слабости: Нуднôсть, мдлости, бôль головы, цѣмѣрку, вѣтры, нестравнôсть, затверджѣне, направляе жолудокъ и всѣ другй слабости.

Лѣкарства тй называють ся такъ:

Ripans Tabules.
Ripans Tabules cure nausea.
Ripans Tabules: at druggists.
Ripans Tabules cure dizziness.
Ripans Tabules cure flatulence.
Ripans Tabules cure headache.
Ripans Tabules cure dyspepsia.
Ripans Tabules assist digestion.
Ripans Tabules cure bad breath.
Ripans Tabules cure biliousness.
Ripans Tabules: one gives relief.
Ripans Tabules cure indigestion.
Ripans Tabules cure torpid liver.
Ripans Tabules: gentle cathartic.
Ripans Tabules cure constipation.
Ripans Tabules: pleasant laxative.
Ripans Tabules: for sour stomach.
Ripans Tabules cure liver troubles.

Можна достати во всѣхъ аптикахъ.

R. H. Morgan

9 W. Centre St.

SHENANDOAH, Pa.

Выробляе фаны, пасы, шапки и вôдзнаки для Братствъ. Пишѣть по цѣнники и по пробу.

Гаврілъ Малнякъ

Гуртовный складъ (Wholsale)

20 Market st.

SHAMOKIN PA.

Мае завсѣгды на складѣ свѣже добре пиво въ великихъ и малыхъ бочôвкахъ зъ найлучшихъ броварôвъ, горѣвки (whiskey) и лѣкеры найлѣпшого ґатунку.

Братя! замовляйте у свого!

РЕСТАВРАЦІЯ и КАВЯРНЯ.

✱ **TROMETTERS'** ✱

(Тромейтеръ)

Cor. Rock & Sunbury str.

SHAMOKIN, PA.

напротивъ National Bank.

Снѣданя, Обѣды, Вечеры.

Въ кождôмъ часѣ можна достати такъ горячй якъ и зимнй перекуски. Потравы приладженй на европейскій способъ, дуже смачно. Услуга пильна и солідна.

Особнй покоѣ для родинъ. — Найлучши вина, пива, лікеры, віски и всѣ можливй напитки. Цѣна дуже мала.

Препоручае ся всѣмъ сю реставрацію, а передовсѣмъ прѣздымъ.

Пишучій сей адвертайсментъ ручить за Тромейтера.

БАНКЪ

рускій, польскій и словенскій

M. SINGER,

(публичный нотаръ.)

101 Morris st.

JERSEY CITY, N. J.

Продае шіфкарты по найтаншôй цѣнѣ до всѣхъ портôвъ европейскихъ, посылае грошѣ до всѣхъ мѣстъ Европы.

Не забувайте!

Юліянъ Копыстяньскій

(Julian Kopyscianski)

420 W. Pine st.

ШАМОКІНЪ, ПА.

Перворядный сальонъ рускій. — Найлучшй напитки можна ту достати, якъ: пиво на шклянки и бутельки, вина розмаитого гатунку, горѣвки досконалй, цигара дуже добрй.

Спѣшѣть Братя Русины до свого братчика Юлька.

ПЕРВОРЯДНА, ДУЖЕ БОГАТО УРЯДЖЕНА АПТИКА.

J. B. YOUNG

Cor. Second and Oak str.

MT. CARMEL, PA.

Медицины, хемікаліи, мыла, перфумы, патентованй медицины и другй потрѣбнй рѣчи для хорыхъ и здоровыхъ.

Лѣкарствъ Саверы для потребы домовои можна въ той аптицѣ достати.

Розмовить ся и по руски.

...ись, т... ...ь, учись, до „СОЮЗА" запишись, до читальнѣ ходи, Бога въ серцѣ май, ближнього люби, церковь посѣщай, „СВОБОДУ" читай, Русь святу люби, доброму научайся, грошей не марнуй.

Въ ... ...а не вдавай ся. Въ льотерію не грайте, тôлько грôшь щадѣть. Братя! намъ треба „Народного Дому", ану скиньтесь по центови. Се не забувайте! . . . . Буде зъ васъ.